

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 13.11.1969, sp. zn. 6 Cz 59/69, ECLI:CZ:NS:1969:6.CZ.59.1969.1

Číslo: 54/1970

Právní věta: Posuzování výdělečných možností pracovníka pro účely rozhodování o nároku na částečný invalidní důchod je posuzováním vlastních možností pracovníka bez zřetele k případné pomoci kterékoli jiné osoby vzhledem k tomu nelze v této souvislosti vůbec uvažovat o tom, jaké by byly výdělečné možnosti pracovníka, kdyby mu v práci pomáhala např. jeho manželka.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 13.11.1969

Spisová značka: 6 Cz 59/69

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod

Předpisy: 101/1964 Sb. § 20

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 54/1970 sb. rozh.

Posuzování výdělečných možností pracovníka pro účely rozhodování o nároku na částečný invalidní důchod je posuzováním vlastních možností pracovníka bez zřetele k případné pomoci kterékoli jiné osoby; vzhledem k tomu nelze v této souvislosti vůbec uvažovat o tom, jaké by byly výdělečné možnosti pracovníka, kdyby mu v práci pomáhala např. jeho manželka.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 13. 11. 1969, [6 Cz 59/69](#).)

Rozhodnutím z 19. 4. 1966 zjistila posudková komise sociálního zabezpečení ONV v P., že se sice zdravotní stav navrhovatele nezměnil proti době, kdy mu byl přiznán částečný invalidní důchod, že však podle názoru komise by mohl zastávat funkci vedoucího hostinské provozovny, v níž by jeho manželka vykonávala pomocné těžší práce, jak tomu bylo před pracovním úrazem navrhovatele, a že navrhovatel není dále ani částečně invalidní (neboť by si vydělal stejně jako dříve). Na základě tohoto rozhodnutí zastavil Státní úřad důchodového zabezpečení rozhodnutím z 27. 6. 1966 navrhovateli dnem 21. 6. 1966 částečný invalidní důchod, přiznaný mu po těžkém pracovním úrazu rozhodnutím z 24. 4. 1963.

Navrhovatel poukazoval v opravném prostředku na to, že se jeho zdravotní stav nezlepšil, že může své původní povolání číšníka ve venkovském hostinci vykonávat jen za zvláště ulehčených podmínek, že má nadále podstatně nižší výdělek než před úrazem, že nebyl nikdy vedoucím hostinské provozovny v K. (když toto místo zastává od roku 1953 jeho manželka) a že před úrazem mimo práci číšníka na omezenou pracovní dobu byl vedoucím prodejny v sousední obci; tuto práci již dělat nemůže, poněvadž k ní náleží také zvedání těžkých břemen.

Zdravotním stavem navrhovatele se zabývala znovu krajská posudková komise sociálního zabezpečení v Č. B.; zjistila mírné zlepšení jeho zdravotního stavu proti roku 1963 a došla především na základě dopisu Jednoty v P. (zaměstnavatele) ze 6. 10. 1966 k závěru, že zdravotní stav navrhovatele mu umožňuje zastávat bez zvláštního ulehčení funkci vedoucího hostinské provozovny nebo i jiné zaměstnání, jako např. v továrním skladu, v přípravě materiálu, prodavače apod. V dopise ze dne 6. 10. 1966, z něhož krajská posudková komise sociálního zabezpečení vycházela, sdělila totiž Jednota v P., že nemá námitek proti tomu, aby se navrhovatel stal znovu vedoucím pohostinství v K., kde by mohla být umístěna na celodenní zaměstnání i jeho manželka; vyžadovalo by to však větší nárok na tělesnou práci navrhovatele. Navrhovatel se vyjádřil k tomuto dopisu tak, že jeho obsah je nesprávný, poněvadž nebyl nikdy vedoucím pohostinství, že jeho manželka není ochotna se své funkce vzdát a že by to také bylo asociální, poněvadž by se na ní vlastně požadovalo, aby se vzdala funkce vedoucí, konala však dále těžké práce, které konala zatím právě jako vedoucí.

Krajský soud v Českých Budějovicích vzal za základ svého rozhodnutí - bez dalšího zjišťování - posudek krajské posudkové komise sociálního zabezpečení a usnesením z 12. 1. 1967 potvrdil rozhodnutí posudkové komise sociálního zabezpečení ONV v P. a rozhodnutí odpůrce; zdůraznil, že nejsou splněny předpoklady § 20 odst. 4 zák. č. 101/64 Sb. a navrhovatel není ani částečně invalidní.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že byl usnesením krajského soudu porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Podle § 20 odst. 4 zák. č. 101/64 Sb. je částečně invalidním pracovník, jehož výdělek podstatně poklesl proto, že pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je schopen vykonávat

a) dosavadní nebo jiné stejně kvalifikované zaměstnání jen za zvláště ulehčených pracovních podmínek, anebo

b) jen jiné zaměstnání méně kvalifikované.

Rozhodování o tom, zda navrhovatel má nárok na částečný invalidní důchod, bylo tedy odvislé od zjištění, zda navrhovateli podstatně poklesl výdělek, zda to je následek dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a zda může vykonávat dosavadní zaměstnání jen za zvláště ulehčených pracovních podmínek nebo jiné méně kvalifikované zaměstnání.

O tom, že došlo k podstatnému poklesu výdělku navrhovatele, není pochybností. Před úrazem byl navrhovatel zaměstnán jako číšník na omezenou pracovní dobu a zároveň na polovinu dne jako vedoucí provozovny v sousední obci. Po obnovení pracovní schopnosti po úrazu nemohl již vykonávat práci vedoucího prodejny, poněvadž nebyl schopen zdvíhat těžká břemena, tedy konat práci, která je s vedením malé vesnické prodejny spojena; jeho výdělek se tak snížil o výdělek vedoucího prodejny. Stejně není pochybností o tom, že to je následek jeho zranění a z něho vzniklého trvale nepříznivého zdravotního stavu. Protože tedy navrhovatel nemůže konat dřívější zaměstnání číšníka s omezeným pracovním úvazkem ve vesnické hostinské provozovně a vedoucího prodejny v sousední obci rovněž s omezeným pracovním úvazkem, jde jen o otázku, zda může konat jiné stejně kvalifikované

zaměstnání bez zvláštního ulehčení pracovních podmínek, v němž by si mohl vydělat stejně jako dříve.

Krajská posudková komise sociálního zabezpečení - a také krajský soud, který převzal zcela její závěr - vycházela z fikce, že navrhovatel může být vedoucím vesnické provozovny, v níž by těžké práce dělala dosavadní vedoucí, tj. jeho manželka, a že by si jako vedoucí vydělal tolik, jako před úrazem, nebo že by mohl konat práci skladníka, pracovníka v přípravě materiálu, prodavače apod.

Při posuzování výdělečných možností pracovníka je nutno vycházet z vlastních možností pracovníka a nelze počítat s pomocí kterékoli jiné osoby; nelze proto vůbec uvažovat o tom, jaké by byly výdělečné možnosti pracovníka, kdyby mu v práci pomáhala např. jeho manželka.

V této věci bylo tedy třeba uvážit, zda je navrhovatel schopen vykonávat funkci vedoucího hostince a za jakých podmínek. Funkci vedoucího většího hostince, v němž by navrhovatel jako vedoucí vykonával pouze řídicí práce, není zřejmě schopen vykonávat pro nedostatek potřebných odborných znalostí. Funkci vedoucího malého hostince není navrhovatel schopen vykonávat, protože nesmí vykonávat těžší fyzickou práci, která je s touto funkcí spojena; je totiž obecně známo, že takový pracovník se musí starat o sklad a také obsluhovat hosty. Prakticky vedoucí takového malého hostince vykonává i práci obsluhujícího číšníka, přičemž tato práce není vhodná pro navrhovatele podle stanoviska posudkové komise. Posudek krajské posudkové komise sociálního zabezpečení nevyzněl také přesvědčivě, jestliže uvádí, že by navrhovatel mohl pracovat v průmyslu jako dělník nebo ve skladu. Také tyto práce vyžadují tělesnou námahu, kterou od navrhovatele lze požadovat jen v omezené míře. Protože zdravotní stav navrhovatele nepochybně podstatně snižuje jeho pracovní schopnost, bylo nezbytné zjistit, jakou konkrétní práci je navrhovatel schopen vykonávat a za jakých podmínek; teprve po tomto bližším zjištění bylo možno rozhodnout o důvodnosti opravného prostředku.

Krajský soud nezjistil uvedené rozhodné okolnosti a nezjednal si tedy spolehlivý podklad pro své rozhodnutí; tím porušil zákon v ustanoveních § 6, 120, 244 o. s. ř. v souvislosti s ustanovením § 20 odst. 4 zák. č. 101/1964 Sb.